

VO Onderbouw

Vrijheid, regels en het werk van het Rode Kruis

Oorlog lijkt misschien een situatie waarin alles mag. Toch bestaan er regels. Dit wordt het humanitair oorlogsrecht genoemd. En dit oorlogsrecht probeert ervoor te zorgen dat de verwoestende gevolgen van oorlog beperkt blijven. Deze regels gaan daarom over het beschermen en menselijk behandelen van mensen die niet (meer) meedoen aan het gevecht en het beperken van de middelen en manieren die gebruikt mogen worden om oorlog te voeren.

Het Rode Kruis zet zich wereldwijd in om mensen in oorlog te helpen en om ervoor te zorgen dat deze regels bekend zijn en worden nageleefd.

De basis van deze ideeën gaan al duizenden jaren terug. Maar Hugo de Groot was één van de eersten die deze ideeën op een rijtje zette. Dit zorgde ervoor dat de regels die hij bedacht een universeel karakter kregen en toepasselijk werden op staten. De kern van deze regels was:

Kun je oorlog voeren en toch menselijk blijven?

Zijn ideeën vormen nog steeds een belangrijk fundament voor hoe we vandaag naar oorlog en recht kijken.

Opdracht — Wat mag wel en niet in oorlog?

Duur: ±20 minuten

In oorlog gelden regels om mensen te beschermen. Deze regels noemen we humanitair oorlogsrecht.

Het Rode Kruis helpt slachtoffers van oorlog en zorgt dat deze regels bekend blijven.

Lees onderstaande situaties:

- Een leger valt een ziekenhuis aan
- Een gewonde vijand wordt niet geholpen door militairen van de andere partij
- Burgers worden gedwongen mee te vechten door de bezettende macht
- Een krijgsgevangene wordt slecht behandeld door het leger dat hem gevangenhoudt

Bespreek per situatie:

- Mag dit volgens jou wel of niet?
- Waarom?

Bespreek daarna:

- Waar ligt voor jou de grens in oorlog?
- Is alles toegestaan als er oorlog is?

Vergelijk met deze basisregel:

Je moet mensen beschermen die niet (meer) vechten

Bespreek:

- Waarom bestaan deze regels?
- Wat gebeurt er als landen zich hier niet aan houden?

Koppeling:

Hugo de Groot schreef als één van de eersten over regels voor oorlog. Het Rode Kruis werkt vandaag met deze ideeën in de praktijk. Dit heet nu het humanitair oorlogsrecht.

Voor de docent:

- *Ziekenhuizen en medisch personeel zijn beschermd onder het humanitair oorlogsrecht. Een ziekenhuis mag daarom geen doelwit zijn. Hier kan een uitzondering op worden gemaakt als het ziekenhuis gebruikt wordt om militaire operaties uit te voeren. Een aanval moet altijd noodzakelijk zijn en zo min mogelijk schade aanrichten aan beschermde objecten en personen.*
- *Een gewonde militair moet altijd geholpen worden wanneer het actieve gevecht afgelopen is, ongeacht tot welke groep deze militair behoort. Een militair is namelijk ook geen legitiem doelwit meer wanneer die gewond is en niet meer meevecht.*
- *Burgers in bezet gebied mogen nooit door de bezettende macht gedwongen worden mee te vechten. Ze mogen ook niet gedwongen worden de bezetter op andere manieren te helpen.*
- *Iedereen moet menselijk behandeld worden volgens het humanitair oorlogsrecht. Dit geldt ook voor krijgsgevangenen. Ze hebben onder andere recht op voedsel, kleding, onderdak en medische zorg.*

Kijk voor onze aanvullende educatiemogelijkheden op www.hugodegrootdemusical.nl/educatie